De Nationaal-Socialistische Vrouw

No. 6, 29 NOV. 1940

Verschijnt om de 14 dagen. — Uitgave: NENASU, Leiden
Opstelster: A. W. te Luij, Nieuwe Schoolstraat 16a, Den Haag, Tel. 115482
Opstelraad: M. Del Baere — Prins, E. Keers — Laseur, G. E. Monsees — v. d. Veen
Administratie-adres: Postbus No. 2 — Leiden — Telefoon No. 21545

Abonnementsprijs: f 0.75 per halfjaar; f 1.50 per jaar; bij vooruitbetaling op giro 207915 t.n.v. Volk en Vaderland, Leiden (met vermelding „Vrouwenblad"). Losse nummers 6 cent. — Advertenties 25 cent per regel. Korting bij contract.

Onze roepstem wordt gehoord

De vrouw heeft een grootsche taak te vervullen

Wij geven hieronder het woord aan een kameraad, die in een artikel uiteenzet hoe hij de vrouw in den nationaal-socialistischen staat ziet.

Het zal misschien eigenaardig zijn, dat ditmaal eens een man op deze plaats beslag legt. Eigenaardig kan het zijn, doch men dient dit te beschouwen als een woord van een kameraad tot zijn kameraadske. Het wil een woord zijn van waardeering, doch daarnaast ook een wensch, als men het anders noemen wil, een raadgeving. Wij staan immers aan het begin van een geheel nieuwe toekomst, die door ons aller kracht opgebouwd dient te worden. Een toekomst, waarvan het heden nog zoo heel veel verschilt.

DE nationaal-socialistische vrouw heeft in deze nieuwe maatschappij een grootsche taak te vervullen. Zij zal ontzaglijk veel grooter zijn, dan diegene, welke zij in vroeger tijden te doen had. Werd voorheen vaak beweerd, dat de vrouw een groot aandeel in het werkelijke leven had, de praktijk heeft toch wel uitgewezen, dat het steeds weer iets zeer betrekkelijks was. Natuurlijk mogen wij niet zeggen, dat in het verleden de vrouw buiten de gemeenschap, dus in haar eigen kringetje, leefde Integendeel, vele malen stond zij temidden van het leven en heeft daarin een groot aandeel ten goede gehad. Doch de plaats, welke de nationaal-socialistische vrouw zal hebben in te nemen in de nieuwe maatschappij, is zoo veel grooter, dat het wel eens goed is hierop met een enkel woord te wijzen.

Hoe vaak wordt door den man niet gezegd, dat de plaats der vrouw uitsluitend die in de huishouding is? Hoe vaak wordt er critiek uitgeoefend als de vrouw zich eens buiten dat kringetje waagt? Het zijn ondoordachte opmerkingen en zij getuigen niet van een volkomen begrijpen van den werkelijken toestand. De plaats van de vrouw in de maatschappij reikt veel verder. Behalve dat de vrouw in het volle leven de directe plaats naast den man moet innemen, om hem te steunen in den grooten strijd voor de nieuwe toekomst, welke hij aan zijn nageslacht moet overdragen, zijn er nog vele andere terreinen, waarop het werk van de vrouw onmisbaar en niet te vervangen is. Zij zal zich daarom steeds moeten beschouwen als een onmisbare schakel in de nieuwe orde. Haar werk is van het grootste belang en zij zal er in even zoo groote mate toe hebben bij te dragen, de nieuwe gedachte en de practijk daarvan uit te dragen. Nog meer dan de man, zal zij daarvoor de gelegenheid hebben.

Het voorbeeld, dat verschillende nationaal-socialistische vrouwen reeds hebben gesteld, heeft goede resultaten afgeworpen. Haar roepstem is reeds in breeden kring gehoord. De vrouw en kameraadske kan het haar kameraad zoo gemakkelijk maken in dien grooten levensstrijd. Het groote vertrouwen, dat zij in de toekomst heeft, heeft resultaat Anderen, die nog van ons verwijderd zijn, werden getroffen door dat groote vertrouwen, door die vroolijkheid en dat volharden, waarmede door haar de dagelijksche levenstaak wordt opgevat. Het hoopvolle, dat de nationaal-socialistische vrouw eigen is, heeft anderen tot de gedachte gebracht, dat het nationaal-socialisme nog wel iets anders is, dan men in het algemeen denkt.

Slot op blz. 2

Onze roepstem wordt gehoord

De bereidheid van den kameraad om waarachtig mede te strijden voor dat groote ideaal, wordt volkomen door het kameraadske gedeeld. Nog sterker: deze strijd wordt meegevoed tot het bittere einde. Hand in hand zullen zij beiden werken — ieder op het eigen terrein — en elkander als werkelijke kameraden begrijpen. Het verschil van vroeger bestaat voor het kameraadske niet meer. Zij is zich bewust geworden van de groote taak, welke het nationaal-socialisme in zich heeft.

De materieele vervlakking, waaraan wij sinds jaren ten prooi waren geraakt, laat zij terzijde liggen. Zij stelt andere eischen aan het leven. Juist dié noodzakelijkheden uit te dragen, is haar kracht, die steeds opnieuw ieder boeit.

De nationaal-socialistische vrouw weet, dat zij de groote taak heeft de oude vaderlandsche deugden van offervaardigheid, eenheid en liefde voor den geboortegrond tot werkelijkheid te maken. Zij zal streven naar alles, dat ons Volk vereenigt en eensgezind en sterk maakt voor de toekomst, waaraan wij, nationaal-socialisten, zijn begonnen te bouwen.

NATIONAAL-SOCIALISME

VOLK EN VADERLAND

III

Reeds eenige malen noemden wij Volk en Vaderland een onverbrekelijke twee-eenheid, een gegevenheid Gods. En het is daarom goed, dat wij een oogenblik stilstaan bij deze twee-eenheid, om ons af te vragen: wat is een volk, wat is een vaderland?

Wat is een volk? Onder den invloed der revolutie-denkbeelden van 150 jaar geleden zei men toen — en zeggen velen nu nog! — dat een volk niet anders was als een groep willekeurige en toevallig bijeengekomen menschen, die uit zuivere opportuniteitsoverwegingen bij elkaar bleven wonen binnen een bepaald gebied. Aldus bijvoorbeeld de voorlooper van de revolutie Jean Jacques Rousseau in zijn „Contrat social". Het merkwaardige in deze opvatting is, dat zij het bestaan van de persoonlijkheid volkomen ontkent in een tijd die . . . de persoonlijkheid tot afgod verhief. Immers, indien een volk niet anders was dan een groep toevallig bij elkaar wonende menschen zonder eenigen gemeenschappelijken band, dan zou in die samenleving de Eskimo naast den neger, de Arabier naast den Indiaan kunnen leven, zonder dat dit tot moeilijkheden aanleiding gaf. Het „sociaal contract" was hun eenige onderlinge band en hun ieders persoonlijke geaardheid, die uit het rasverschil voortvloeit, zou niet ter zake doen.

Neen, zoo is het natuurlijk niet. Een volk is meer dan een toevallig samenraapsel van menschen. Een volk is er dan wanneer een groep menschen van hetzelfde ras, met hetzelfde gemeenschappelijk verleden en dezelfde gemeenschappelijke cultuur, zich op de aarde een eigen plaats verovert. Die eigen plaats is het vaderland. En juist het feit, dat dit vaderland veroverd moet worden hetzij op de natuur, hetzij op den mensch, hetzij op beiden, maakt dat volk en vaderland tot een twee-eenheid werden en maakt, dat een volk verbonden wordt met zijn bodem.

En reeds hebben wij twee begrippen genoemd, die velen nog steeds aan het heidendom herinneren: ras en bodem. Zijn deze gegevenheden — want dat zijn het, dat kan niemand ontkennen! — dan werkelijk zoo heidensch? Die vraag is beantwoord, door de volgende tegenvraag: Heeft God dan de onderscheidene rassen geschapen en hun een verschillende woonplaats gegeven, om die door ons te laten verwaarloozen en door elkaar te werpen? Natuurlijk niet; zoo goed als God in den beginne orde schiep in den baaierd, zoo goed als Hij water, licht en vuur en aarde scheidde, omdat dit verschillende gegevenheden zijn, die ieder naar eigen aard behouden moeten blijven volgens Zijn alwijs plan, even goed heeft God de rassen geschapen en deze een eigen plaats, een eigen levensruimte gegeven, om deze gegevenheden door ons, menschen, erkend te zien.

Ras en bodem dus heidensch? Integendeel, goddeloos is, wanneer de moderne tijd het ras heeft ontkend en den bodem heeft veracht. Heel veel van alle ellende is te verklaren uit het verkrachten en ontkennen van Gods instellingen.

Het nationaal-socialisme predikt de erkenning van ras en bodem (niet de ver-afgoding!), omdat het weet, dat deze erkenning het steunpunt geeft van een juist inzicht in de waarde en den nauwen samenhang van Volk en Vaderland.

Kindervoeding thans ook in Wassenaar

In „Het Nationale Dagblad" hebben de meeste lezeressen wel het verslag gezien over den aanvang der kindervoeding te Wassenaar.

Wij waren van de eerste smulpartij — want dat was de pot peen-met-uien wel! — getuige. Het deed ons goed te zien, hoe de welvoorziene borden in een wipje leeg waren; hoe om een tweede, ja zelfs derde portie werd gevraagd, want dàt mochten de kinderen!

Dien eersten avond waren er reeds om en bij de dertig kinderen uit het „dorp" opgekomen.

Dat het aantal weldra zóó zal groeien, dat het zaaltje in het groepshuis aan de Zuylen van Nijeveltstraat te klein wordt, laat zich licht denken.

Velen zullen zich afvragen: hoe kan men den kinderen iets goeds voorzetten, waar toch de „bon" thans de hoofdrol speelt!

En dàt er iets goeds wordt opgediend, ook dáárvan konden zoowel onze smaak- als onze reukorganen zich overtuigen! Vijf volle pond vleesch waren er „verwerkt" in de stamppot. En hoe komt men aan.... vijf volle pond?

Door de bonnen, welke worden bijeengebracht door hen, die weten wat een offertje doet.

Wij spraken nog met de kringvrouwleidster, onder wier leiding het geheel staat. Zij wees ons in het bijzonder op het bij uitstek vrouwelijke werk, dat hier wordt verricht. Een arbeid, die weldra door Neêrlands vrouwen in alle deelen van ons land, in steden en dorpen, zal worden overgenomen.

Wilt u ook een steentje bijdragen? Zendt dan een bonnetje (alle bonnen kunnen worden gebruikt!) aan de N.S.V.O. afd. Den Haag, Nieuwe Schoolstraat 24a, Den Haag.

WIJ BOUWEN

Het kind zit op den grond en speelt met een blokkendoos. Vol aandacht bouwt het aan een toren. Nu en dan nog wat onzeker, gaat het allengs beter. De laatste blokken zijn aan de beurt. Zijn oogen glinsteren van voldoening. Juist wil het zijn werk voltooien als plotseling iets de kamer binnen stormt. Het is Fik, de hond, die vol uitbundige vreugde op het zien van zijn baasje pardoes op hem toespringt en . . . holder de bolder daar vliegen de blokken naar alle kanten heen.

Het kind is te zeer overrompeld, om dadelijk het onheil te beseffen. Echter niet zoodra dringt het tot hem door wat er is geschied, of het barst in een onbedaarlijke huilbui los. Moeder, in de keuken aan het werk, hoort het en snelt toe. Zij overziet dadelijk den toestand en vol innig begrijpen slaat zij haar armen om het huilende kind heen en terwijl ze het tracht te sussen, spreekt ze het zachtjes overredend toe: „Dat is nu wel heel jammer! En je hebt er toch zoo je best op gedaan! Maar ik weet wat. Nu gaan we weer opnieuw bouwen, maar nu sámen en dan zul je zien hoe veel en véél mooier het dan wordt!"

Moeder legt de eerste fundamenten voor het nieuwe gebouw. Het kind kijkt nog onwillig toe. Door zachte overreding dwingt Moeder het mede te doen. Het gaat al beter. De belangstelling van het kind is weer opgewekt. En zoo bouwen zij samen. Als het stuk klaar is kijken zij elkander verrukt aan. Inderdaad, dit stuk was nog veel mooier !

Het gansche leven is bouwen.

Al wat leeft, heeft den drang in zich om te bouwen. Al wat bouwt, ondervindt veel ineenstortingen. De ware bouwer is onversaagd; hij bouwt steeds verder. De slagen kunnen hard zijn, maar zij, die verder bouwen en later terugblikken, komen tot het besef, dat al die tegenspoed een vermomde zegen was, die hen hooger opvoerde!

Dan zijn er, die hulp behoeven zooals het kind hierboven. Hun wil is goed, maar zij ondervinden wel eens tegenspoed van buitenaf en kunnen het niet alleen af. De sterke bouwers moeten de zwakkere helpen.

Dit is het bouwen naar buiten. Wij, vrouwen, hebben daarenboven nog een schoonere taak, n.l. te bouwen aan het innerlijke. Dat is zeker wel het moeilijkste bouwwerk. En, omdat het zoo moeilijk is, doen juist w ij het.

De vrouw is de kern van het huisgezin. Haar innerlijk drukt den stempel op haar omgeving. Zij draagt het op haar man en kinderen over. Die dragen het weer naar buiten in de Maatschappij. Ziedaar de groote verantwoording der vrouw tegenover haar Volk.

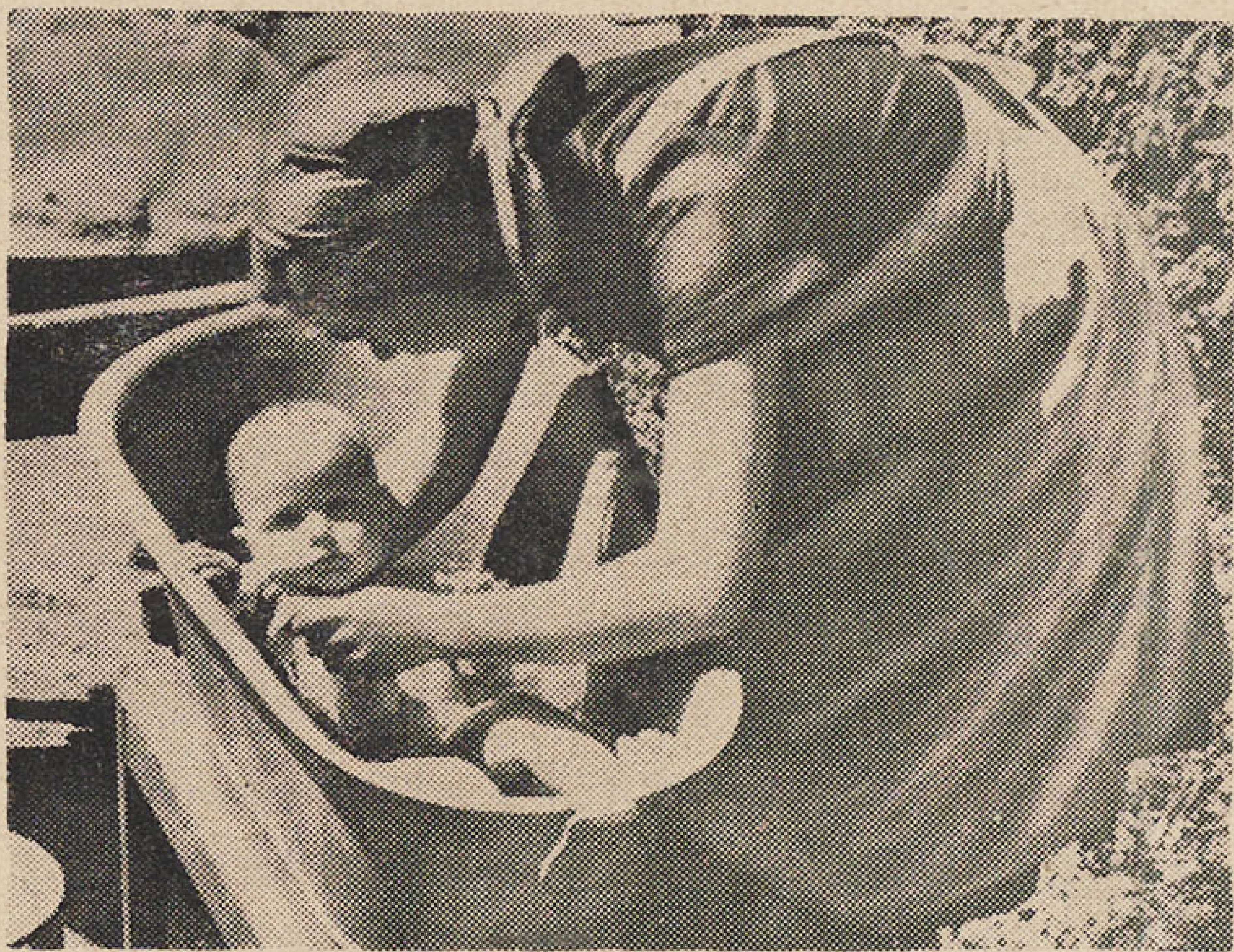
Wij zijn vol goede voornemens en al gaat het menigmaal averechts verkeerd, wij volharden en streven naar zelfoverwinning. Welk een schoone taak vol ongekende zegeningen voor haar, die dit aandurft.

Indien wij ons zelve trachten te overwinnen, bemerken wij al spoedig met hoeveel meer vrucht wij kunnen bouwen aan onze Volksgemeenschap.

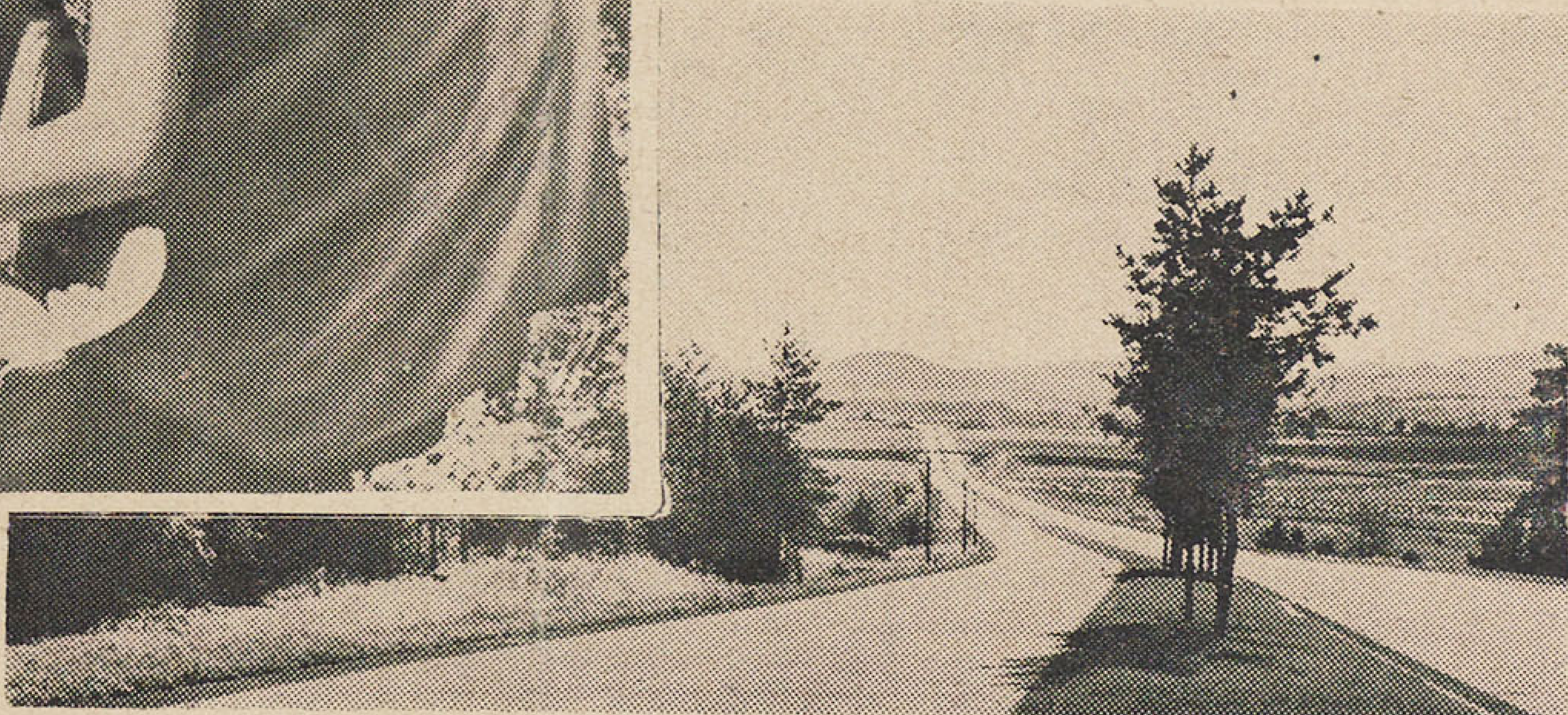
Nu, in dezen tijd vol van onbegrensde mogelijkheden, bouwen wij niet alléén. Wij bouwen sámen. Bezield door denzelfden geest van trouw, moed, kameraadschap en naastenliefde. Wij hebben den weg teruggevonden en zullen blijven bouwen tot wij „thuis" zijn.

(Nevenstaande foto) Een jong volk bouwt aan zijn toekomst. Het bouwt aan zijn gezinnen en ziet in het gezin de eerste bron van de ontluikende kracht.

(Onderstaande foto) Niet alleen aan zijn gezinnen bouwt het verjongde Duitsche volk. De zich van Noord tot Zuid, van Oost tot West door het Duitsche land slingerende autobanen, zijn het resultaat van het grootsche bouwplan van den Führer. Het Duitsche volk bouwt sámen: mèt elkander, vóór elkander.



(Foto-archief)



Aan de buitenstaanders ...

Critiek.

Een woord, waarvan welhaas: iedereen huivert.

Want, critiek is goed, wanneer zij wordt gegeven in opbouwenden zin. En die vorm van critiek wordt grootendeels niet gegeven door hen, die zich het leven zonder critiseeren op alles wat niet „mijn" is, niet kunnen indenken.

Hoe dikwijls hooren wij, nationaal-socialisten, niet de critiek over ons streven, onzen arbeid door menschen uitspreken, die zelf nooit één hand hebben uitgestoken, ons ideaal te helpen verwezenlijken. Maar die toch meenen een critiek op iedere kleinere of grootere gebeurtenis te moeten uitoefenen en wel in afbrekenden zin.

„Ik vind, dat jullie ... Ik vind het ook heelemaal niet juist, dat jullie ... En met die werkwijze van jullie kan ik het heelemaal niet eens zijn; ik zou ..."

Wie krijgt dit niet bijna dagelijks aan te hooren?

Zeker, fouten worden er gemaakt. Waar geschaafd wordt, vallen spaanders.

Alleen vragen wij dezen critici: hebben zij — wanneer ze dan alles zoo goed zien — ooit zèlf getracht hun betere werkwijze in de praktijk te brengen door zèlf te gaan arbeiden aan ons opbouwend werk?

DE ITALIAANSCHE JEUGD

Van den hand van Renato Marzolo is een boekje verschenen getiteld: „Italiens Jugend Organisationen" (Jeugdorganisaties in Italië), waarin een kort, doch zeer duidelijk overzicht wordt gegeven over ontstaan en doelstelling van de Jeugdorganisatie in het land van den Duce.

Als voornaamste taak van het fascisme noemt Marzolo: de geestelijke, zedelijke en lichamelijke opvoeding van het jonge geslacht. Daar het fascisme zoowel l e e r als d a a d (fascere = doen) is, oefende het een geweldige aantrekkingskracht uit op de jeugd.

De jeugdorganisaties vonden haar oorsprong dan ook in den tijd van den vaak bloedigen strijd en menig offer werd in de jaren 1920—1924 door de jeugd voor het nieuwe Italië gebracht.

In 1919 en 1920 ontstaan de eerste studenten-afdeelingen, waar ook veel jonge arbeiders zich bij aansluiten. Eind 1921 worden deze afdeelingen gereorganiseerd tot Jongfascistische Avantgarde (A.G.T.).

Een paar jaar later worden de eerste Balilla-groepen gevormd. (Balilla was het pseudoniem voor Gian Batista Perasso, een eenvoudige Genueesche straatjongen, die in 1746, tijdens den Oostenrijkschen Successieoorlog den stoot gaf tot de verdrijving van de Oostenrijkers uit Genua). Na den beroemden marsch naar Rome stijgt het aantal Balilla-jongens en Avant-gardisten geweldig.

Dan wordt ook voor de meisjes een organisatie gesticht. Het devies wordt gegeven door den Duce, die in het eerste nummer van Giovinezza (Jeugd) er op wijst, dat alleen de jeugd in staat is offers te brengen voor een ideaal — desnoods het offer van haar leven. Het is geen tijd voor genot en zorgeloosheid, zoo zegt de Duce tot de vrouwelijke Italiaansche jeugd. Wij allen moeten in hoogen ernst werken aan den opbouw van Italië.

„Italiaansche Jeugd, weest uw verleden en uw toekomst waardig."

In 1926 wordt het Balilla-werk bij de wet geregeld. Op 8 October 1930 wordt de organisatie van de Jongestrijd-fasci opgericht, om het reeds ontvangen Balilla-werk te voltooien, vóór de jongeren in de groote partij komen. Ook voor de meisjes worden deze groepen georganiseerd.

In 1937 worden het Balilla-werk en de Jongestrijd-fasci in één groote organisatie vereenigd onder den naam „De Italiaansche Jeugd van het Liktorium" (G.I.L.). De leuze wordt:

gelooven - gehoorzamen - strijden.

Bij de G.I.L. zijn al de jongeren van 6—21 jaar aangesloten, onderverdeeld in de groepen van de Jongfascisten, Avantgarde, Balilla, Welpen, kleine Italiaanschen, enz.; 7.577 381 jonge menschen zijn hier ondergebracht. Zij zijn door den volgenden eed gebonden: „In naam van God en Italië zweer ik de bevelen van den Duce uit te voeren en met al mijn krachten, wanneer het noodig is zelfs met mijn bloed, de zaak der fascistische revolutie te dienen."

De jeugdorganisatie beweegt zich op zeer veel gebieden, genoemd kunnen o.m. worden:

a) geestelijke, sportieve en vóórmilitaire voorbereiding;
b) onderwijs in lichamelijke opvoeding op de scholen;
c) het organiseeren van cursussen, scholen, colleges enz. die uitsluitend op de belangen van de jeugd zijn gericht;



d) sociale zorg voor de jeugd, door het in staat houden van kampen, vacantiekolonies, voedselvoorziening, gezondheidszorg enz.

Ruim 20.000 artsen zijn hier ingeschakeld.

De gelden krijgt men van bijdragen van de Nationaal-Fascistische Partij, schenkingen, enz. De donateurs betalen in overeenstemming met hun inkomen.

Ook in Italië erkent men, dat het vormen van een goed kader een der eerste eischen is. Men tracht dit op drie wijzen te bereiken:

1) door het oprichten van scholen;

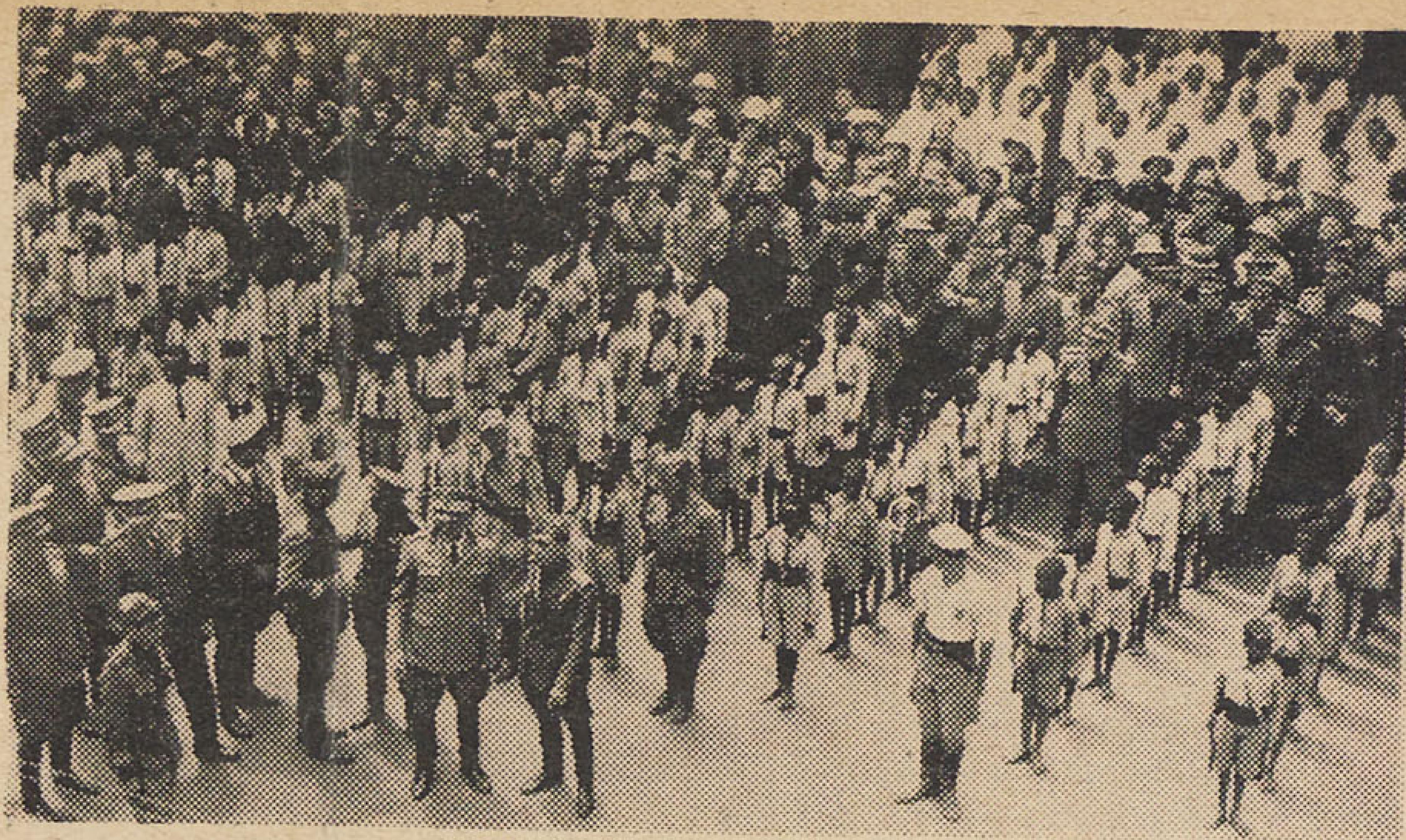
2) door het geven van cursussen;

3) door het uitzoeken van de beste krachten.

Het spreekt vanzelf, dat het fascisme niet verzuimt het vrouwelijke deel van het volk te betrekken in het groote opvoedingswerk. Volgens den wil van den Duce behoort het de vrouwen op te voeden tot „werkzame, goed gedisciplineerde, eerbare, nauwgezette, rechtschapen en trouwe burgers voor het vaderland".

Zij zullen alzoo de beste medewerksters worden van de Italiaansche volksopvoeders.

Natuurlijk worden ook hier op dezelfde wijze als voor de jonge mannen alle leden georganiseerd in verschillende afdeelingen. De hiërarchie in het systeem is uiteraard de zelfde. Bij de ontwikkeling van de Italiaansche vrouw wordt echter voornamelijk het oog gehouden op lieftalligheid, gratie. „Zij moet de gezonde en sterke moeder worden van gezonde en sterke kinderen." Daarom geen overdreven streven naar athletische gymnastiek, daar dit in strijd is met den lichaamsbouw der vrouw.



De Italiaansche jeugdorganisatie: de Balilla

(Foto-archief)

Verder worden huishoudcursussen georganiseerd en cursussen in zuigelingenverpleging; er wordt gelegenheid gegeven tot het verkrijgen van meerdere handigheid in allerlei vrouwelijke werkzaamheden.

Vanzelfsprekend zijn voor dit alles groote gebouwen en uitgestrekte terreinen noodig, die gedeeltelijk voltooid en gedeeltelijk nog in aanbouw zijn.

Als middelpunt van de jeugdleiding kunnen wij het Forum Mussolini noemen, waar de verschillende hiërarchische lijnen in de diverse organisaties en afdeelingen samenkomen.

Samenvattend kan worden gezegd, dat de G.I.L. practisch de geheele vorming van de Italiaansche jeugd in handen heeft. Zij organiseert filmvoorstellingen, politieke en economische cursussen, geeft tijdschriften uit, richt bibliotheken op, organiseert jeugdreizen, verzorgt zoo noodig het aanvullend onderwijs, bevordert leekentooneel, muziek en dans, in één woord: doordringt de geheele jeugd van den geest van het fascisme.

Zoo zal de jeugd straks het werk van den Duce kunnen voltooien.

Zuinige doch goede voeding in oorlogstijd

De keuze van brood en broodbelegging

De keuze van ons brood, juist nu wij maar niet raak kunnen koopen, moet weloverlegd zijn.

Bruin brood is verreweg te verkiezen boven wittebrood. Roggebrood tezamen met wittebrood gegeten is beter dan wittebrood alleen, maar toch minder aan te raden dan bruin brood.

Om meel voor wittebrood te verkrijgen, worden de buitenste lagen en de kiem van de graankorrel verwijderd. Deze kiem en buitenste deelen bevatten echter juist de meest waardevolle stoffen, als vitaminen en zouten Bij bruinbrood wordt echter het grootste gedeelte behouden. Voor minder geld (bruinbrood is goedkooper) verkrijgen wij dus meer voedingswaarde in hetzelfde gewicht! Daar bruinbrood pittiger van smaak is, kan men het ook zoonoodig zonder beleg eten.

Als broodbelegging komen, voor kinderen vooral, liever plakjes tomaat, geraspte wortel, schijfjes peer of appel, of vruchtenmoes in aanmerking dan allerlei zoete strooisels, koek enz.

Om de hoeveelheid boter een beetje „uit te rekken", zoodat men iets dikker kan smeren, kan men de boter vermengen met wat lauwe melk. Onder goed roeren, scheutje voor scheutje een flinke beker melk toevoegen aan 250 gr. boter. In het koude jaargetijde heeft men dan meteen een gemakkelijker smeerbaar product.

Nederlandsch Oost-Indië

II

Nauwelijks kunnen wij, Nederlanders van deze dagen, ons voorstellen, dat er éénš een tijd is geweest, dat het verre overzeesche gewest niet in het bezit van Nederland was. De hechte en sterke band der Rijkséénheid, die Indië aan het Moederland bindt, doet ons steeds duidelijker beseffen, welk een nauwe betrekking in den loop der jaren tot stand kwam tusschen ons Europeesch en ons Aziatisch gebied, dat met zooveel moeite, opoffering en strijd in ons bezit is gekomen.

Toch had het kleine Nederland van vier eeuwen geleden geen besef van de voorname plaats, die het ééns zou innemen in de rij der koloniseerende mogendheden en van de gewichtige rol, die het daardoor in de wereldgeschiedenis zou gaan spelen.

Tot in de 15de eeuw toe heeft het blanke ras in Europa geen behoefte gevoeld aan expansie. Het had aan zichzelf genoeg en het was trouwens onbewust van het bestaan der overige werelddeelen en van de volkeren, die deze werelddeelen bewoonden. Het blanke ras in Europa heeft de eerste veertien eeuwen van zijn bestaan benut om verschillende afzonderlijke, nationale Staten te vormen èn in den strijd om het bestaan, èn in den strijd tusschen de Staten onderling, verwierf het zich dié eigenschappen die het later zouden gaan stempelen tot de aangewezen heerschers over de rest van de wereld.

Dat er geen behoefte bestond aan expansie kwam natuurlijk, omdat er geen bevolkingsoverschot was. In geheel Europa bestond voldoende levensruimte voor elk volk afzonderlijk in elken Staat en voldoende arbeid om in die levensruimte te verrichten. Er was dus niet de minste reden om naar andere bewoonbare landen uit te zien.

Vage aanduidingen waren er wel, dat er andere werelddeelen bestonden. De Middellandsche zeekust van Noord-Afrika b.v. was reeds in oude tijden bekend. Maar de overmacht der gevreesde Mohammedanen, die zelfs tot in Spanje kwamen, maakte, dat men er zich liefst zoo min mogelijk mee inliet. De specerijen, die ergens uit een land kwamen, nog verder dan Arabië gelegen, vormden weer andere aanwijzingen. Door Arabieren werden de specerijen naar Egypte gebracht en daar door ondernemende Genueesche en Venetiaansche kooplieden opgekocht en over geheel Europa verspreid.

In de 15e eeuw begon er onder de Portugeesche zeevaarders een ongekende drang, een zucht naar avontuur op te leven, door het Portugeesche Vorstenhuis krachtig ondersteund. Dit was het eerste teeken, dat het den Europeanen binnen hun grenzen te eng werd!

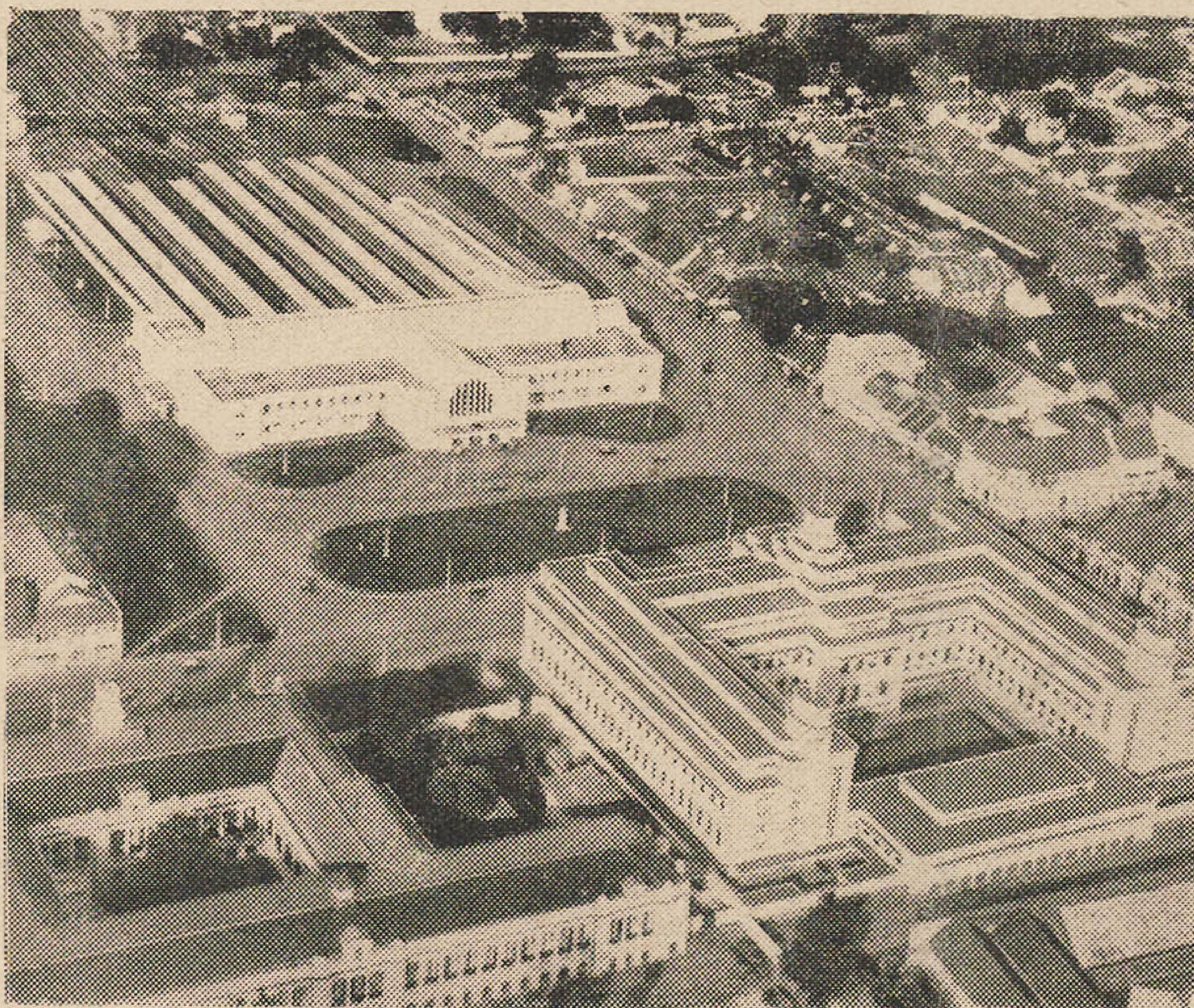
De stoutmoedigheid onder de zeevaarders drong door tot in „de zee der Duisternis", zooals de Atlantische Oceaan nog in die dagen werd genoemd. Zij brachten goud, ivoor en andere kostbare producten van hun reizen mee, die de begeerige belangstelling wekten van de Portugeesche en Spaansche kooplieden. In Portugal en het nabije Spanje was de zucht tot winstbejag opgewekt.

Toen aldus het bewijs was geleverd, dat er landstreken bestonden, die groote winstmogelijkheden in uitzicht stelden, zetten beide landen hun onderzoekingstochten met groote ondernemingslust voort. De Spanjaarden keerden zich naar het Westen en ontdekten in 1492 Amerika, dat hun voornaamste terrein van kolonisatie zou worden. De Portugeezen trokken in Zuidelijke richting langs de Westkust van Afrika en bereikten na vele en moeilijke tochten in 1498 Oost-Indië. De beide regeeringen, die deze ontdekkingsreizen hadden gefinancierd, werden ruimschoots schadeloos gesteld voor al het risico, dat ze geloopen hadden: door het bezit der Kroon-koloniën werden hun macht, rijkdom, eer en aanzien in Europa aanmerkelijk verhoogd.

Evenals toen dus de zucht naar winstbejag den grondslag vormde van de kolonisatie van het blanke ras, zoo ligt ook heden ten dage nog steeds diezelfde prikkel ten grondslag aan de Europeesche kolonisatie. Ook in deze tijden doet kolonisatie bijna als vanzelfsprekend het Moederland in macht en aanzien toenemen, en ook nu nog is voor kolonisatie de steun van groote kapitalen benoodigd.

Diezelfde prikkel „winstbejag" vormde ook den grondslag van de Nederlandsche kolonisatie en was oorzaak van het contact met andere, gekleurde volkeren. Want geen andere drijfveer hadden onze voorouders oorspronkelijk dan: geldverdienen. En ook Nederland is door den overzeeschen handel tot een rijke en invloedrijke koloniseerende mogendheid geworden.

De Nederlanders die in die dagen werden genoemd: „De vreedzame vrachtvaarders van Europa", haalden de Indische producten uit Lissabon en vervoerden ze naar de verschillende



Europa in Indië. — Het in modernen stijl opgetrokken spoorwegstation in de benedenstad van Batavia.

(Foto-archief)

Het volgende gedicht werd gemaakt door een Nederlander, die in Indië zijn strijd streed en een open oog had voor het werk onzer pioniers daar in het verre Oosten. Zijn naam is ons ontschoten, maar zijn woorden staan des te dieper in ons geheugen gegrift.

Hier liggen onder een gebroken steen
tusschen pisangboomen, achter-af,
twee doode kinderen in een heel oud graf,
alleen.

Zij heetten Johannes en Magdalena
en waren nauwelijks zes en zeven jaar;
zij stierven slechts een etmaal na elkaar
aan cholera.

Sedert dien dag is hier veel goud verdiend:
nooit was er beter grond voor de tabak;
dank aan de pioniers! Men zal ze niet
vergeten.

Alleen Johannes en Magdalena
oud zes en zeven jaar
hebben het nooit geweten.

Europeesche havens. Daar Spanje dit omstreeks 1580 verbood, waren zij genoodzaakt zèlf den zeeweg naar Indië, het land van herkomst hunner handelswaren, te zoeken, die door de Portugeesche en Spaansche zeevaarders echter zorgvuldig geheimgehouden was. Aangespoord door de groote handelswinsten toonden de Hollanders toen ondernemingslust, moed en wilskracht genoeg, om de gevaren van de zgn. „groote vaart", waarmee ze toen nog geheel onbekend waren, te trotseeren en zeeroovers en Portugeesche tegenstanders, die hun concurrentie terecht vreesden, het hoofd te bieden.

Toen dan ook de vloot van Cornelis de Houtman, na vele moeilijkheden in 1596 met kostbare lading in het vaderland terugkeerde, laaide de koopmansgeest van het Nederlandsche volk hoog op. En in het bloeitijdperk der Oost-Indische Compagnie werd de economische band tusschen Nederland en Indië voorgoed gegrondvest.

N.S.V.O.-nieuws

EEN „STEWARDESS" VERTELT VAN HAAR ERVARINGEN

Kring Hilversum der N.S.V.O. hield op 25 October j.l. in Hotel „Het Hof van Holland" 'n geslaagde ledenvergadering, waarbij de 120 plaatsen tot de laatste toe bezet waren.

De leidster opende de vergadering met een woord van welkom aan de vele nieuwe leden, die thans met ons haar krachten aan den opbouw gaan geven. Bezield werden de vrouwenliederen gezongen.

Kameraadske Heuser—Bongerdman, de spreekster van dien avond, vertelde van haar ervaringen als „stewardess" bij de K.L.M. Zij wees erop hoe door de groote concurrentie der Luchtvaart Maatschappijen dit beroep in Amerika was ontstaan en hoe in Europa ons land het eerste was, waar men tot het aanstellen van de verdienstelijke verzorgsters op de luchtreis overging. Aan de opleiding gaat een zeer strenge keuring vooraf. De scholing duurt 6 weken, gedeeltelijk op den grond, gedeeltelijk in de lucht. De vrouwelijke taak der „stewardess" is: de verzorging der reizigers op zóódanige wijze, dat het hun aan niets ontbreekt. Het reizen met zuigelingen en kleine kinderen nam aanmerkelijk toe.

In den zomer van 1939 werden niet minder dan 340 kinderen (waaronder zuigelingen in mandjes!) zonder begeleiders vervoerd!

Spreekster gewaagde van de groote tegenwoordigheid van geest, die van de „stewardessen" wordt gevergd in moeilijke en gevaarvolle uren.

Vanzelfsprekend werd deze interessante en uitzonderlijke lezing met alle aandacht gevolgd!

Boekbespreking

„Wie volgt" door Anke Servaes. Uitgave Hollandia Drukkerij N.V., Baarn.

Aan het begin van dit jaar verscheen van de hand van Anke Servaes het ontroerende boek „Wie volgt", welk boek wij, door zijn uitzonderlijk karakter, alsnog hier willen bespreken. De schrijfster heeft het „eerbiedig opgedragen aan het werk van den kinderrechter".

Schrijfster voert ons in het domein van den kinderrechter. Zij laat ons kennis nemen van de zware — maar dikwijls zoo dankbare — taak van dezen rechter, die op zoo tactische wijze de moeilijkheden van het ontspoorde kinderleventje uiteenrafelt.

Wat ons vooral treft in dit werk is, dat schrijfster steeds weer teruggrijpt naar den kern van de oorzaak, dat het kind voor den rechter verschijnt: het kapotte gezinsleven. En dat kapotte gezinsleven, dat in negen van de tien gevallen de uitlooper is van de ontwrichte maatschappij. Door ons telkens, wanneer „een nieuw geval" binnenkomt, even terug te doen blikken op de voorgeschiedenis, plaatst zij ons steeds weer de harde werkelijkheid voor oogen.

Leendert, de oudste jongen van een groot gezin, waarvan de vader door jarenlange werkloosheid futloos is geworden en geen greintje leiding meer kan even, laat zich eindelijk verleiden door zijn ouderen vriend, om de centjes uit de clubkas te stelen. Want moeder moest zooveel monden openhouden en hij, Leendert, had zoo dikwijls hònger!

Niet alleen de kinderen der maatschappelijke armen verschijnen voor den rechter. Daar zijn ook de kinderen van de armen naar den geest! De kleinen, die het slachtoffer worden van een mislukt huwelijksleven. De zaak Hubregts en die van het gescheiden echtpaar, waarvan de moeder vecht tot het uiterste voor het geluk harer kinderen en de vader, een losbol, tracht dit werk te vernietigen, hetgeen hem gedeeltelijk gelukt, is daar het beste voorbeeld van.

Heel even raakt schrijfster het rassenprobleem aan — maar dan heel voorzichtig, wanneer zij ons vertelt van den kleinen Min Yu, geboren uit een onbekenden Chineeschen vader en een blanke moeder. Min Yu is niet gelukkig in de voor hem zoo vreemde Europeesche wereld. Hij heeft geen vrienden, wordt op school geplaagd, verweert zich als een kat en zwijgt. Zwijgen, dàt is het wat hem aangeboren is. Zijn eenige geluk kent hij in de gestolen en met zorg verborgen schatten, bestaande uit kleedjes, knoopen, elastiek. Want als hij groot is, zal hij voor zich zelf gaan zorgen en net als de andere „gelen" van huis tot huis gaan om te verkoopen. En als er dan genoeg verdiend is, zal hij naar het verre onbekende vaderland gaan!

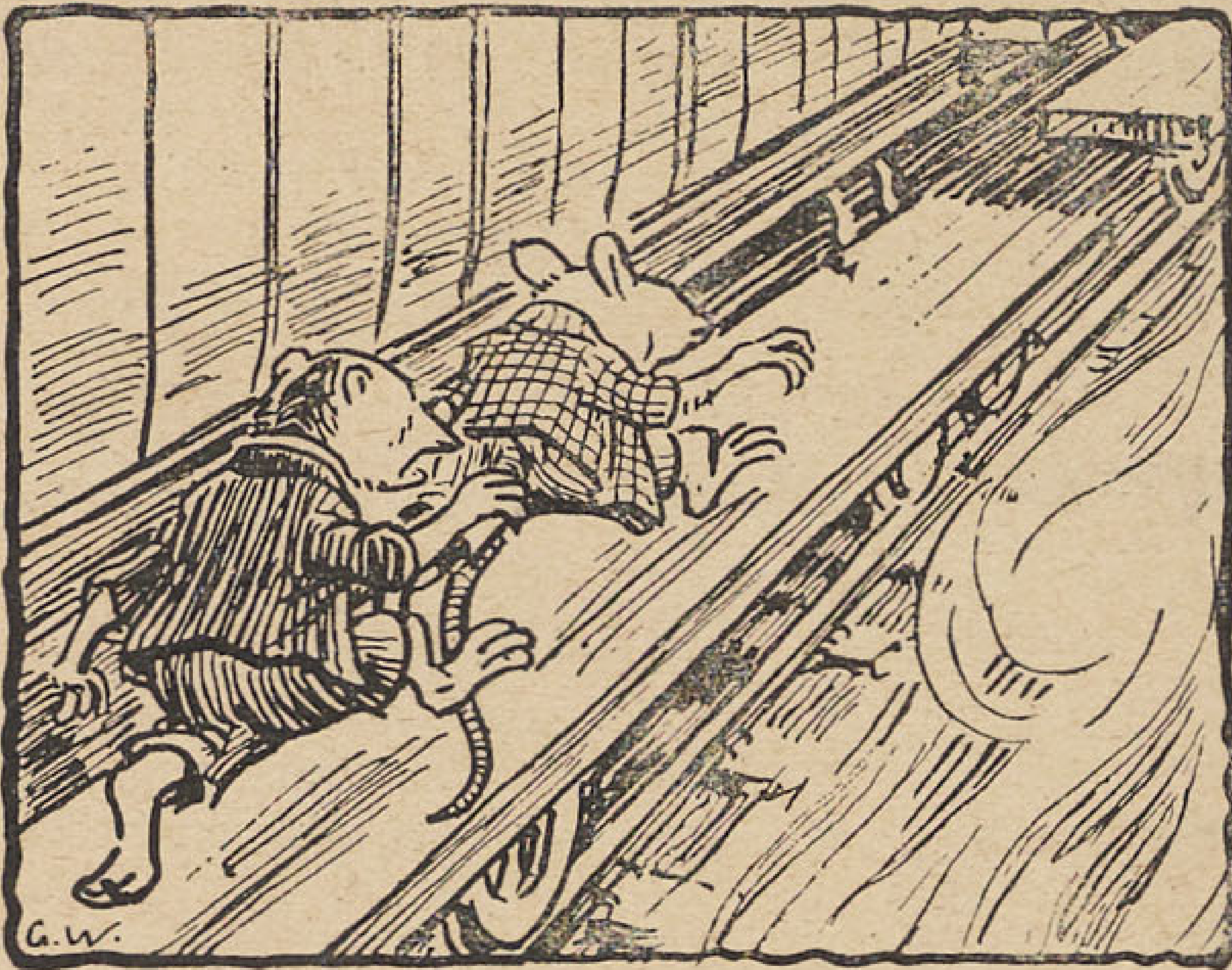
De ontwrichting van het gezinsleven, gepaard gaande aan de ontwrichting der maatschappij: dit moet wel tot ondergang van de jeugd leiden.

te L.



Uit de zuivere wereldbeschouwing van het jonge volk groeien langzaam de nieuwe gemeenschapsvormen: het wereldbeeld herrijst in oorspronkelijke frischheid; spel en dans nemen hun oude plaats in het volksleven opnieuw in: een stijl ontstaat. (Foto-archief)

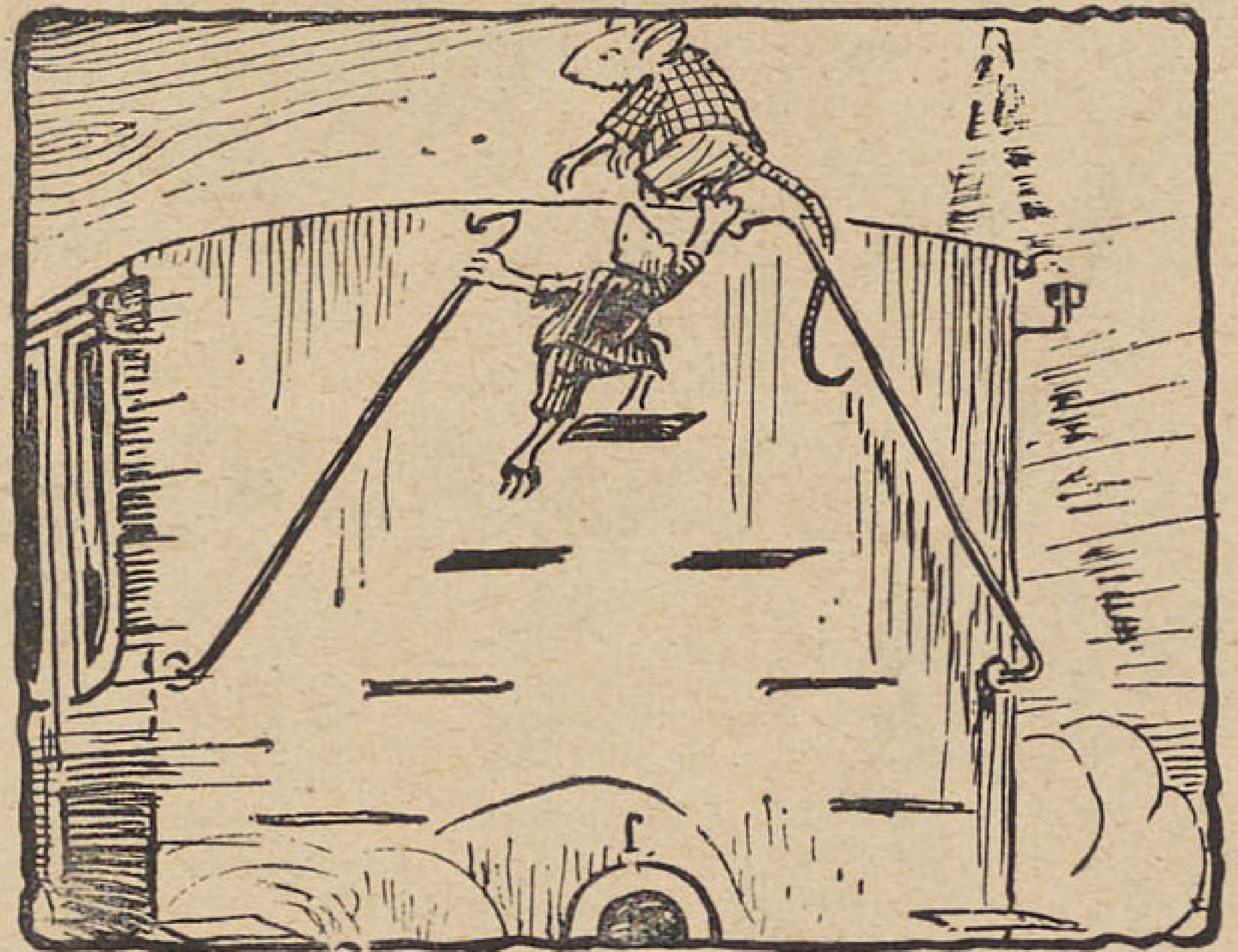
MOL ZWARTPELS EN RAT KNAAGTAND



15. „Wel, wat hamer is dat!" riep de conducteur, terwijl hij op de kameraden afstoof.

Die wachten zijn komst niet af, maar sprongen op de treeplank, renden die langs, wipten op de plank van een volgende wagen en zoo verder tot ze bij den achtersten wagen kwamen, waar ze langs het trapje naar boven klommen en nu op het dak sprongen.

Hu, wat was het daar koud en wat tochtte dat. Huizen, holen, bosschen, alles schoot hun voorbij en het duurde heel, heel lang voor de stad in het gezicht kwam en de trein een groot station binnenrolde.



16. „Hier moeten we zijn," fluisterde Knaagtand, „kijk, die haan met zijn vervelende kakelende kippen wordt uitgeladen."

„Ja, het is inderdaad de stad, waar we per boot verder moeten reizen", antwoordde Zwartpels, „maar hoe komen we hier af, zonder gezien te worden?"

„Het beste is", vond Knaagtand, „als de trein aanstonds het station verlaat en nog niet zoo heel veel vaart heeft, het trapje af te dalen en van de treeplank te springen. Dan zijn we meteen dit drukke station uit."

MEDEDEELING SPREKERSDIENST

Het hoofd van de afd. Sprekersdienst, kam Egb. Smith, maakt het volgende bekend:

Zooals wij reeds eerder aan de betreffende functionarissen berichten, zijn vergaderingen van meer dan 20 personen tot nader order verboden. Dit geldt met name voor alle politieke vergaderingen.

De mogelijkheid is echter niet uitgesloten, dat vormingsbijeenkomsten en vergaderingen van organisatorischen aard worden toegestaan. Duidelijk moet echter blijken, dat vorming of organisatie doel van deze bijeenkomsten is.

Wij geven u derhalve in overweging — indien u het plan hebt dergelijke vergaderingen te beleggen — deze gewoon bij ons aan te vragen (10 dagen tevoren) onder opgave van alle bijzonderheden; in de eerste plaats dus: datum, tijd van aanvang, zaal en adres waar de vergadering wordt gehouden, zoo mogelijk spreker(ster); voorts het onderwerp en zoo mogelijk de wijze waarop het onderwerp zal worden behandeld.

Deze bijeenkomsten zullen dan door ons worden aangevraagd. Wij nemen geen verantwoordelijkheid, dat toestemming zal worden gegeven, doch de mogelijkheid is niet uitgesloten.

Het is de bedoeling, dat ook de reeds eerder aangekondigde bijeenkomsten opnieuw worden aangevraagd.

Voorts vestigen wij uw aandacht erop, dat voor kameraadschapsavonden, mits uitsluitend met kameraadschappelijk of feestelijk karakter geen vergunning behoeft te worden aangevraagd. Wel ontvangen wij hiervan gaarne een opgave.

Tenslotte vestigen wij de aandacht op de mogelijkheid van zgn. praatavonden. Mits deze vergaderingen bezocht worden door minder dan 20 personen, behoeft hiervoor geen vergunning te worden aangevraagd. Bij dergelijke vergaderingen mogen ook genoodigden aanwezig zijn.

De afdeeling Sprekersdienst is gevestigd: Waldeck Pyrmontlaan 7, Amsterdam.